

IR-RABTA BEJN IS-SURMAST GUŻEPPI CAMILLERI U L-HAMRUN

Il-festa Maltija hija sabiħa u mħawra, magħmula minn bosta elementi.

Dawn l-elementi magħquda flimkien u wżati tajjeb, jaġħmlu mill-festi tagħna, festi sbieħ u brijuži.

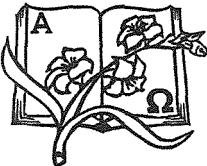
Il-festa ta' San Gejtanu hi waħda mill-isbah festi ta' dawn il-gżejjer. Hi mħawra b'bosta aspetti sbieħ. Kull sena niġi għaliha u bla ma rrid meta nifxes il-ġħatba tal-knisja parrokkjali jiġi quddiem ghajnejja s-Surmast Gużeppi Camilleri li għal numru ta' snin kien Maestro di Cappella tal-Parroċċa tal-Ħamrun.

Għall-ġenerazzjoni Hamrun-iżza ta' llum, is-Surmast Camilleri fiti li xejn hu magħruf, iżda għal-ġenerazzjoni li qabżet l-erbgħin sena isem dan is-Surmast hu magħruf sew.

Is-Surmast Gużeppi Camilleri kellu rabta kbira mal-Parroċċa tal-Ħamrun. Barra li kien Maestro di Cappella huwa wkoll l-awtur tal-Antifona ta' San Gejtanu 'Quarite Primum'. Hi antifona sabiħa, melodjuża u devota li hi dehen ta' dan is-Surmast.

Rabta oħra tas-Surmast Camilleri mal-Ħamrun kien il-kor parrokkjali. Dan is-surmast kelli ħafna fiduċja fil-kor tal-Ħamrun u kemm-il darba kien jistiednu miegħu biex ikanta fis-servizzi Liturġiči f'bosta festi titulari.

PARROċċA SAN GEJTANU HAMRUN – FESTA '94

75

Iżda hawnhekk hu xieraq li nkunu nafu min kien is-Surmast Ĝużeppi Camilleri. Ĝużeppi kien wild b'talenti kbar mužikali. Nannuh Vincenzo, li għex lejn tmiem is-seklu l-ieħor kien kompożitur magħruf, prim klarinettista fl-orkestra naval u għen fil-formazzjoni ta' bosta baned. Vincenzo kellu erba' wlied fosthom Ferdinando li twieled Hal-Luqa fl-1859. Bhala kompożitur mužikali Ferdinando irnexxa ħafna. Meta iżewweġ mar joqgħod fi Triq San Duminku tas-Sliema u hemm, fit-18 ta' Jannar 1903 twieled Ĝużeppi.

Kienet ukoll din is-sena (1903) li I-Papa Piju X ġareġ il-Moto Propio li permezz tiegħu saret riforma kbira fil-mužika sagra. F'Malta qam l-inkwiet. Is-Surmast Ferdinando Camilleri ġadlin l-okkażjonju u bedajk tieb bosta kompożizzjonijiet li jaqblu ma din ir-riforma. Fost il-Kompożizzjonijiet li kiteb insibu l-quddiesa magħrufa 'Messa San Gaetano' li kiteb f'San Gejtanu u li għal bosta drabi hū stess ħabbat, fil-knisja parrokkjali tal-Ħamrun.

Ĝużeppi tħalli f'dan l-ambjent mužikali u għalhekk hu mill-ewwel beda jixrob is-sbuhija ta' l-arti mužikali.

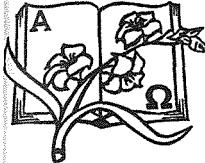
F'missieru Ferdinando, iż-żagħżugħ Ĝużeppi sab is-Surmast li ħarġu fl-arti mužikali. Ma' missieru hu kien idur il-knejjes parrokkjali tagħna u ma missieru tkisser bħala Maestro di Cappella ta' bosta parroċċi. Meta fl-1942, miet missieru, Ĝużeppi sab ruħu Maestro di Cappella ta' bosta Parroċċi. Kien fl-aqwa tiegħu, kellu 39 sena u b'heġġa kbira kien imexxi mužika fil-parroċċi ta' Hal-Luqa, il-Marsa, il-Ħamrun, H'Attard, il-Gudja, ż-Żurrieq, in-Nadur, is-Sacro Cuor u Stella Maris tas-Sliema, il-Mellieħha, in-Naxxar, Birkirkara, Hal-Għargħur, I-imsida u Hal-Qormi.

Il-mužika tiegħu kienet tingħaraf, devota u tal-widna. Kemm kienet sabiħa il-quddiesa l-kbira li kien jagħmel fil-festi tagħna bid-daqq tat-trombi fis-Sanctus u b'dik il-melodija anġelika ta' l-Agnus Dei!!

Is-Surmast Camilleri kellu wkoll għażla kbira u sabiħa ta' kompożizzjonijiet oħra fosthom l-ghanja tas-Salve Regina, il-Litanija tal-Madonna, numru kbir ta' Tantum Ergo u numru bla għadd ta' kompożizzjonijiet għas-Salmi tal-Matutin, tal-Laudi u ta' l-Għasar.

Fl-imghoddxi l-uffiċċju ta' Maestro di Cappella kien jitlob ħidma kbira. Is-surmast kien jattendi bosta drabi biex imexxi l-kant u l-mužika f'bosta okkażjonijiet fosthom fil-funerali. Is-surmast Camilleri kien ilaħhaq ma' kollo.

Barra l-mužika fil-knejjes, is-Surmast Camilleri nsibuh għal numru ta' snin bħala Surmast Direttur tal-Banda La Valette. Ghaddha magħha l-aqwa snint ta' hajtu u halla għaliha bosta kompożizzjonijiet sbieħ.

PARROČĀ SAN GEJTANU HAMRUN – FESTA '94

77

Hu kiteb bosta kompożizzjonijiet ghall-banda, u fost dawn insemmu tlieta mill-isbah xogħlilijiet tiegħu. Dawn huma l-innu 'Lix-Xbejba Immakulata' li għadu jindaqq u jitkanta sa' llum fin-Naxxar, l-innu 'Fjur tal-Martri' għall-festa ta' San Gorg ta' Hal-Qormi u l-innu marċ funeibri 'Alla Memoria del Maestro Giuseppe Caruana' li sa' llum għadhu jindaqq mill-banda La Valette.

Dan il-kontribut kbir fil-qasam mužikali wassal lis-Surmast Camilleri biex ikollu kuntatti u ħidma mill-qrib ma' mužičisti magħrufa fosthom Zondonai, Respighi, Refice u tant oħrajn.

Huwa wkoll il-kompożituri ta' l-opra lirika u sabiha 'Monna Bianca' u wkoll tal-kompożizzjoni 'Invocation' li hu kiteb fl-1953 fl-okkażjoni ta' l-inkoronzazzjoni tar-Reġina Elizabetta II.

Is-Surmast Camilleri kellu wkoll ix-xorti kbira li fit-Tijatru Orpheum il-Gżira jakkompanja bil-pjanu lil magħrufa soprana Maria Caniglia. L-esekuzzjoni tiegħu tant kienet tajba li kitbitlu personalment u faħħritu bhala pjanista professjonal.

Għalkemm imżejjen b'dawn id-doni mužikali is-Surmast Camilleri baqa' dak il-bniedem umli li jkellem u jgħalliem lil kulħadd.

Il-marda kiefra li fnietu fl-aħħar snin ta' ħajtu, ma tellfitux l-imħabba tiegħu lejn il-mužika u saħansitra ftit ġimħaq qabel miet mexxa l-mužika fil-festa tal-Madonna tas-Sacro Cuor tas-Sliema. Miet f'Awissu tal-1976. Kellu 73 sena li l-biċċa l-kbira tagħhom iddedikahom lill-mužika.

Il-funeral kbir li sarlu fil-Parroċċa ta' Stella Maris, kien l-aqwa xhieda kemm is-Surmast Camilleri kien maħbub u rrispettaw minn dawk kollha li kienu jafuh u hadmu miegħu.

Il-Parroċċa tal-Hamrun għandha ghax tkun kburija li għal numru ta' snin is-Surmast Ĝużeppi Camilleri kien il-Maestro di Cappella tagħha.

Għandha wkoll ghax tkun kburija li l-antifona sabiha ta' San Gejtanu hija wkoll kompożizzjoni tiegħu u wkoll li missieru, is-Surmast Ferdinando, kiteb wahda mill-isbah quddiset tiegħu f'gieh San Gejtanu l-Padrun tal-Hamrun.

Din ir-rabta bejn il-familja Camilleri u l-Hamrun hi l-isbah xhieda kemm din il-familja kellha għal qalbha l-Hamrun u lil San Gejtanu.

Tony Terrible